

A másik: Mer csak, azér megérti az ember itt is a jószág szemét.

Az egyik: Meg. A borgyu, az borgyu. Annak a szeme mindenütt magyarul beszél.

A másik: Még csues-országban is.

A csues (átmegy az udvaron, álmos, lompos járással. 55—60 év körüli szlovén paraszt. Ránéz a magyarokra s megbiccenti a kalapját): Zbogom.

Az egyik: Aggyon Isten!

A másik: Aggyon Isten!

A csues: (bemegy az istállóba).

(Messziről újra hallatszik az ágyudörgés).

Az egyik: Hajja kend? Csak nem pihen az a rusnya féreg.

A másik: És mindig a bosnyákoknak szól az ártoc.

A csues (megjelenik az istálló ajtajában a kis borjuval s ki akarja hajtani az udvarra. A kis állat megveti két első lábát a küszöbön és nem akar kimenni sehogysem): Hajde! Hajde! Máli . . . Hajde! (Kifelé tolja a borjut, de az csak nem megy).

Az egyik: Nézze kend, hogy küzködik az az ember!

A másik: Nézem, nézem.

A csues (a borju mögé áll és tolni kezdi kifelé): Hajde! Hajde! (A borju nem megy).

Az egyik: Szójjon mán kend!

A másik: Hogy szólnék, ha egyszer nem érti meg az emberi szót. Az ü búkkfanyelvükön meg nem tudok.

A csues (a borju feje elé kerül, megfogja a nyakát és huzni kezdi. A kis állat rémülten bög, de még jobban megmakacsolja magát): Hajde! Ti szi vrák!

Az egyik (mérgesen): Rák ám az öreganyád, te marha ember! Hogy bánik avval a jószággal.

A csues (bekiált a házba): Mijó, hódite!

Mijó (16—18 éves szláv suhanc bemegy az istállóba, a borju mögé áll és tolni kezdi kifelé): Hajde!

Csues (huzza előre az állatot): Hajde!

((Mind a ketten ütik-verik a borjut, az ijedten bög, de egy lépést sem mozdul).

A másik: Ezt mán nem nézem el! (Fölkel, odamegy a borjuhoz, félrelöki a két csuest, jobbkezelével kicsit megemeli a borju farkát, balkezelével az állat nyakát szorítja gyöngén előre, úgy, hogy a borju hátulsó lábai alig érik a földet, aztán nagy gyöngédséggel előre taszítja s a következő percben kiszalad a borju az udvarra): Igy la! (Eriggy ki, kis jószág, a napra.

(A borju megáll az udvaron, vidáman néz körül, mintha a magyart keresné).

Az egyik: Né, hogy örül a kis bolond! (A csuesekhez): Nézhettek, maflák.

A másik: Hogy az Isten az ijjen barom embereknek is borjut ad! Mikor nem is értenek hozzá.

Az egyik (megvetően néz a csuesekre): Nem tuggyák, hogy lelke van a jószágnak . . .

Gyula diák.

Csönka Magyarország — nem ország

Egész Magyarország — menyország!

UJ ÉLET a legmagyarabb hetilap!

SZONETT EGY VÉN CIGÁNYHOZ.

*Kopott zenésze vágyak hangszerének!
Az életedtől bucsuzz csendben el,
Utolsó nótád szent zsolozsmás ének
Legyen, mit szived sirva penget el.*

*Utolsó nótád legyen az az első,
Mit akkor huztál régi csend ölen,
Midőn a vágy nyilát először érzéd nő
Kezétől verten szived rejtekén.*

*Vágyak szolgája, éjjel siratója,
Fájó nóták zenésze, vén cigány!
Ma hegedüdről úgy sirjon a nóta,*

*Ahogy még nem sirt senki bánatára . . .
Vagy úgy, mint régi vágyunk éjszakáján
Emlékeink holdfényes pítvarában.*

Palasovszky Béla.

Az öreg Szeged.

Mulatóhelyek és egyebek.

Irta: Cserzy Mihály.

(Folytatás.)

(30) Szokás volt az öreg Szeged vidám életében a „kaszátrum” is, muzsikaszóval kíséreni haza a vendéget a „tett-helyről” és otthon folytatni a mulatást citromos forraltbor mellett egész délig.

Ebben a mulató világban persze mindig volt a városban ellegendő cigánybanda. Részint jónevű, magyar népdal-költészetet remekül érvényre emelni tudó zenekarok, kik zenei tehetségükkel és képzett játékkukkal dicsőséget szereztek Európaszerte a magyar dalnak és zenének. És szép díjakkal tértek vissza külföldi hangversenyekről; elismeréssel és fényes jutalmazással idegen államok fejedelmi udvaraiból.

A szegedi cigányok ősidőktől fogva Felsővároson laknak ugyyszólván egy rakáson. A Liget-, Rom-, Hóbiártbasar- stb. utcák által határolt városrészben, ott, ahol a cipő-, csizma-, papucstermelő szövetkezet gyára van. Ennek a háta mögött hosszabb kiterjedésű liget, tul rajta tó van, amit *Cigánytónak* neveznek, itt telepedtek le a cigányok rendszeres polgári életet. A fiataljai nem vallják magukat „cigányok”-nak, — szerintük *népzenész* a nevük. Zenekarba csoportosulva, a banda, vagy ujabban *zenekar* a múlt század elején keletkezett. A régi bandavezetők (primások) közül vallami *Vendel* nevű öreg cigány emléke maradt fenn a *romok* (magyarul cigányok) között. Ennek Tóni vezetői fia volt, alkít úgy emlegetnek, mint „prima játékos”. Továbbá *Laci bácsi*-é, ki vásár- és ünnepnapokon Tápé községbe járt ki a 3—4 szál emberből álló bandájával muzsikálni a tánchelyeken. Azután az öreg *Nánó* primás neve, kinek szereplése a forradalom idejére esik.

A forradalom utáni időben id. *Erdélyi Náci* nevűvel találkozunk, kinek jól fegyvermezett és kitünően játszó bandája volt. Ez volt az „első” banda Szegeden. Bálakban, mulatságokban, kávéházakban ebéd-utánonként ez a zenekar játszott közmegelegedésre. Tizennégy tagból állt és minden szükséges hangszer képviselve volt. Az öreg Náci-bácsi egyszer csak itt hagyta a dicsőséget és öngyilkossággal kimenekült az árnyékvilágból. Helyébe a fia, ifj. *Erdélyi* került, akinek társadalmi műveltsége is volt és a hegedűjátásában való kiképzést a zeneakadémiában nyerte. A polgárság csak „kis Náci”-nak nevezte és akkoriban